

Kamila Gajdzińska*

GŁOSA KRYTYCZNA DO WYROKU WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO WE WROCŁAWIU Z DNIA 25 CZERWCA 2024 R., SYGN. I SA/Wr 104/24

Streszczenie: Niniejsza glosa krytyczna dotyczy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2024 r. (sygn. I SA/Wr 104/24), w którym sąd oddalił skargę spółki M Sp. z o.o. na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w przedmiocie powstania przychodu podatkowego w wyniku połączenia spółek siostrzanych mających tego samego jedynego udziałowca. Komentowane orzeczenie ma precedensowy charakter dla praktyki restrukturyzacji przedsiębiorstw w Polsce, gdyż sankcjonuje rygorystyczną wykładnię literalną przepisów, która prowadzi do ekonomicznie nieuzasadnionego opodatkowania operacji reorganizacyjnych. Nieprawidłowe stanowisko sądu kreuje istotną barierę podatkową dla konsolidacji spółek w ramach grup kapitałowych, hamując efektywność gospodarczą i konkurencyjność polskich przedsiębiorstw na rynku europejskim. Autorka prezentuje krytyczną analizę przyjętej wykładni art. 12 ust. 1 pkt 8d ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wskazując na jej sprzeczność z ekonomiczną istotą transakcji, zasadą neutralności podatkowej reorganizacji przedsiębiorstw oraz konstytucyjną zasadą równości opodatkowania. Szczegółne znaczenie ma nieuwzględnienie

* Studentka na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, e-mail: kamila.gajdzinska@outlook.com, <https://orcid.org/0009-0007-6429-2849>

Received: 28.05.2025. Revised: 10.10.2025. Accepted: 16.10.2025.

© by the author, licensee University of Lodz – Lodz University Press, Lodz, Poland. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license CC-BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Funding information: Not applicable. **Conflicts of interests:** None. **Ethical considerations:** The Author assures of no violations of publication ethics and takes full responsibility for the content of the publication. **The percentage share of the authors in the preparation of the work is:** 100%. **Declaration regarding the use of GAI tools:** Not used.

przez sąd braku rzeczywistego przysporzenia majątkowego w przypadku połączenia spółek należących do tej samej grupy kapitałowej, co pozostaje w opozycji do fundamentalnych zasad sprawiedliwego opodatkowania, w tym zasady opodatkowania wyłącznie realnych przyrostów majątkowych. W głosie przedstawiono argumentację za stosowaniem wykładni systemowej i teleologicznej, która respektowałaby ekonomiczną neutralność transakcji, a także postulaty *de lege ferenda* zmierzające do jednoznacznego uregulowania neutralności podatkowej takich operacji, zgodnie z aksjologią prawa unijnego wyrażoną w dyrektywie Rady 2009/133/WE.

Słowa kluczowe: podatek dochodowy od osób prawnych, restrukturyzacja przedsiębiorstw, połączenie spółek siostrzanych, przysporzenie majątkowe

CRITICAL COMMENTARY ON THE JUDGMENT OF THE VOIVODESHIP ADMINISTRATIVE COURT IN WROCŁAW OF 25 JUNE 2024 CASE NO. I SA/Wr 104/24

Abstract: This critical commentary concerns the judgment of the Voivodeship Administrative Court in Wrocław of 25 June 2024 (case no. I SA/Wr 104/24), in which the court dismissed the complaint of M LLC against an individual tax ruling issued by the Director of National Tax Information regarding the recognition of taxable income arising from the merger of sister companies with the same sole shareholder. The commented judgment is of precedential importance for corporate restructuring practices in Poland as it endorses a strict literal interpretation of the tax provisions, leading to economically unjustified taxation of reorganization operations. The court's erroneous position creates a significant tax barrier to company consolidation within corporate groups, thereby hindering economic efficiency and the competitiveness of Polish enterprises in the European market. The author provides a critical analysis of the interpretation adopted by the court with respect to Article 12(1)(8d) of the Corporate Income Tax Act, demonstrating its inconsistency with the economic substance of the transaction, the principle of tax neutrality in business reorganizations, and the constitutional principle of equality in taxation. Particular attention is given to the court's failure to recognize the absence of any actual economic gain in mergers between companies belonging to the same corporate group, which contradicts the fundamental principles of fair taxation – especially the principle that only real increases in wealth should be subject to taxation. The commentary presents arguments in favor of a systematic and teleological interpretation that would uphold the economic neutrality of such transactions, and includes *de lege ferenda* proposals aimed at explicitly ensuring the tax neutrality of these operations, in accordance with the axiological framework of EU law expressed in Council Directive 2009/133/EC.

Keywords: corporate income tax, corporate restructuring, merger of sister companies, economic gain

1. TEZA

Nieuwzględnienie aspektu ekonomicznego połączenia spółek siostrzanych mających tego samego jedynego udziałowca, w którym nie dochodzi do emisji nowych udziałów, oraz przyjęcie wykładni literalnej art. 12 ust. 1

pkt 8d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹ prowadzi do niezasadnego opodatkowania operacji reorganizacyjnych niemających charakteru przysparzającego. Taka interpretacja narusza zasadę neutralności podatkowej, zasadę równości oraz funkcję fiskalną podatku, która powinna obejmować wyłącznie rzeczywisty przyrost majątkowy podatnika.

2. STAN FAKTYCZNY I PRZEDMIOT ROZSTRZYGNIĘCIA

Głosa dotyczy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2024 r. (sygn. I SA/Wr 104/24), w którym oddalono skargę spółki M Sp. z o.o. (dalej: Skarżąca) na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (dalej: DKIS) w przedmiocie opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych w zakresie powstania przychodu w wyniku połączenia przez przejęcie spółek należących do tej samej grupy kapitałowej.

Stan faktyczny sprawy dotyczył planowanego połączenia dwóch spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – spółki przejmującej (Skarżącej) oraz spółki przejmowanej (V Sp. z o.o.). Obie spółki należały do tej samej międzynarodowej grupy kapitałowej z branży motoryzacyjnej i miały tego samego jedyne go udziałowca – zagraniczną spółkę M, która posiadała 100% udziałów w każdej z nich. Reorganizacja miała zostać przeprowadzona w trybie art. 515¹ § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych², a więc bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej i bez emisji nowych udziałów. Celem połączenia było uproszczenie struktury grupy kapitałowej oraz poprawa efektywności operacyjnej.

Skarżąca zwróciła się do DKIS z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej, pytając, czy w przedstawionych okolicznościach operacja połączenia spowoduje powstanie przychodu podatkowego na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że zgodnie z powołanym przepisem przychód podatkowy powstanie w wysokości odpowiadającej wartości rynkowej majątku spółki przejmowanej, otrzymanego przez spółkę przejmującą. Wojewódzki Sąd Administracyjny podzielił to stanowisko i oddalił skargę na interpretację.

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 2805 ze zm. – dalej: u.p.d.o.p.

² Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1817 ze zm. – dalej: k.s.h.

3. ISTOTA PROBLEMU

Przepis art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p. stanowi, że przychodem podatkowym jest „ustalona na dzień poprzedzający dzień łączenia lub podziału wartość rynkowa majątku podmiotu przejmowanego lub dzielonego otrzymanego przez spółkę przejmującą lub nowo zawiązaną w części przewyższającej wartość emisyjną udziałów (akcji) przydzielonych udziałowcom (akcjonariuszom) spółek łączonych lub spółki dzielonej [...]”.

Kluczowy problem interpretacyjny dotyczy ustalenia, czy przepis ten znajduje zastosowanie i w jakim zakresie w sytuacji, gdy w wyniku połączenia, ze względu na strukturę właścicielską (tożsamość jedynego udziałowca obu spółek), nie dochodzi do emisji nowych udziałów, zgodnie z art. 515¹ § 1 k.s.h.

Zarówno organ podatkowy, jak i WSA przyjęły wykładnię językową, zgodnie z którą brak emisji udziałów oznacza, że cała wartość przejętego majątku stanowi nadwyżkę podlegającą opodatkowaniu jako przychód. Skarżąca argumentowała natomiast, że taka interpretacja jest niezgodna z ekonomiczną istotą transakcji, która nie generuje rzeczywistego przysporzenia majątkowego, a także prowadzi do niespójności systemowej i naruszenia zasady neutralności podatkowej restrukturyzacji przedsiębiorstw.

4. KRYTYCZNA ANALIZA ZASTOSOWANEJ PRZEZ SĄD WYKŁADNI PRZEPISÓW

4.1. Metodologiczne ograniczenia wykładni językowej

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu oparł swoje rozstrzygnięcie przede wszystkim na wykładni językowej art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p., pomijając istotne aspekty wykładni systemowej, funkcjonalnej i celowościowej. Takie podejście stanowi przykład redukcjonizmu interpretacyjnego, który został wielokrotnie skrytykowany w doktrynie. Redukcjonizm w interpretacji przejawia się między innymi w nieuwzględnianiu wartości kultury prawnej innych niż tekst i pierwotna intencja prawodawcy, a także w odrzuceniu zasad ogólnych wymagającychważenia wartości. Formalizm prawniczy, który dąży do uproszczenia procesu stosowania prawa, jest sprzeczny z ideą rządów prawa i zasadą prymatu władzy prawodawczej, gdyż opiera się na zredukowanej liczbie przesłanek interpretacyjnych. Krytyka ta podkreśla, że język prawny analizowany przez semantykę, syntaktykę i pragmatykę pokazuje, że formalizm prawniczy jako metoda interpretacji i stosowania prawa nie odpowiada językowemu charakterowi prawa. Rozumienie tekstu prawnego wymaga uwzględnienia kontekstu, w którym

tekst powstał i jest interpretowany. Pominiecie tego kontekstu i skupienie się jedynie na „zwykłym znaczeniu” tekstu jest niemożliwe i prowadzi do pozoru obiektywizmu, ponieważ znaczenie jest zawsze zależne od kontekstu i osoby dokonującej interpretacji³.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą wykładnia przepisów prawa podatkowego nie może ograniczać się wyłącznie do warstwy językowej przepisu, zwłaszcza gdy prowadzi to do rezultatów sprzecznych z racjonalnością ekonomiczną i celem regulacji. W przypadku przepisów dotyczących opodatkowania fuzji i przejęć celem ustawodawcy było opodatkowanie rzeczywistych przyrostów majątkowych, a nie penalizowanie reorganizacji o charakterze neutralnym ekonomicznie⁴.

Literalne odczytanie przepisu art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p. przez WSA prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której brak przesłanki niezbędnej do powstania przychodu (nadwyżki wartości rynkowej nad wartością emisyjną) jest interpretowany jako podstawa do opodatkowania całości majątku spółki przejmowanej. Jest to wykładnia *contra legem*, która narusza logiczną konstrukcję przepisu zakładającego opodatkowanie wyłącznie nadwyżki, a nie całości przejętego majątku.

4.2. Aspekt ekonomiczny i zasada neutralności podatkowej

Fundamentalnym mankamentem komentowanego orzeczenia jest pominiecie ekonomicznego aspektu analizowanej operacji. Przed połączeniem jedyny udziałowiec posiadał 100% udziałów w dwóch odrębnych spółkach, po połączeniu – 100% udziałów w jednej spółce dysponującej łącznym majątkiem obu poprzednich podmiotów. Operacja ta nie generuje żadnego realnego przysporzenia majątkowego, które mogłoby stanowić przedmiot opodatkowania zgodnie z konstytucyjnymi zasadami prawa podatkowego⁵.

Zasada neutralności podatkowej reorganizacji przedsiębiorstw jest jedną z kluczowych zasad europejskiego i krajowego prawa podatkowego⁶. Znajduje ona szczególny wyraz w dyrektywie Rady 2009/133/WE z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego

³ M. Matczak, *Summa iniuria. O błędzie formalizmu w stosowaniu prawa*, Warszawa 2007.

⁴ H. Litwińczuk, *Opodatkowanie przekształceń, łączeń i podziałów spółek*, „Przegląd Podatkowy” 2022, nr 3.

⁵ A. Gomułowicz, *Zasady podatkowe wczoraj i dziś*, Warszawa 2001, s. 78–103.

⁶ D. Weber, *The Merger Directive – A Gap in the Tax Harmonization within the EC*, „European Taxation” 1996, no. 36.

zastosowanie w przypadku łączenia, podziałów, podziałów przez wydzielenie, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów dotyczących spółek różnych państw członkowskich oraz przeniesienia statutowej siedziby SE lub SCE z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego⁷, której art. 4 stanowi, że łączenia, podziały i inne operacje restrukturyzacyjne nie powinny powodować opodatkowania. Choć, jak słusznie zauważył WSA, sama dyrektywa może nie znajdować bezpośredniego zastosowania w analizowanym przypadku, to jednak jej aksjologia powinna stanowić istotny kontekst interpretacyjny dla wykładni krajowych przepisów podatkowych zgodnie z zasadą prounijnej wykładni prawa⁸.

W doktrynie prawa podatkowego podkreśla się, że neutralność podatkowa restrukturyzacji służy dwóm podstawowym celom: eliminacji barier podatkowych dla ekonomicznie uzasadnionych reorganizacji przedsiębiorstw oraz zapobieganiu wykorzystywania przepisów o łączeniu w celu unikania opodatkowania⁹. W analizowanym przypadku połączenie nie miało charakteru optymalizacyjnego, lecz służyło uproszczeniu struktury grupy kapitałowej.

4.3. Naruszenie zasady równości podatkowej

Interpretacja przyjęta przez WSA prowadzi do drastycznego zróżnicowania sytuacji podatkowej podatników w zależności od struktury właścicielskiej łączących się spółek. W przypadku połączenia spółek mających różnych udziałowców opodatkowana jest wyłącznie nadwyżka wartości rynkowej majątku ponad wartość emisyjną udziałów. Natomiast w przypadku połączenia spółek siostrzanych należących do tego samego właściciela opodatkowaniu podlega cała wartość przejmowanego majątku.

Takie zróżnicowanie jest sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP oraz zasadą równości opodatkowania (art. 84 w zw. z art. 32 Konstytucji RP)¹⁰. Trybunał Konstytucyjny (TK) wielokrotnie podkreślał, że podmioty znajdujące się w podobnej sytuacji faktycznej i prawnej powinny być traktowane w sposób jednakowy,

⁷ Dz.Urz. UE L 310 z dnia 25 listopada 2009 r., s. 34–46.

⁸ Por. wyrok TSUE z dnia 13 listopada 1990 r. w sprawie C-106/89 Marleasing, ECLI:EU:C:1990:395.

⁹ A. Mariański, *Neutralność podatkowa restrukturyzacji przedsiębiorstw*, „Przegląd Podatkowy” 2020, nr 5.

¹⁰ R. Mastalski, *Konstytucyjne granice opodatkowania*, [w:] *Konstytucyjne podstawy systemu prawa*, red. M. Wyrzykowski, Warszawa 2001.

a wszelkie odstępstwa od tej zasady muszą znajdować uzasadnienie w innych wartościach konstytucyjnych¹¹. W analizowanym przypadku nie ma żadnych racjonalnych przesłanek do odmiennego traktowania podatkowego połączeń w zależności od struktury właścicielskiej spółek.

4.4. Pominięcie kontekstu międzynarodowego i prawa unijnego

Wojewódzki Sąd Administracyjny w sposób pobieżny odniósł się do argumentacji Skarżącej dotyczącej kontekstu prawa unijnego, w szczególności dyrektywy 2009/133/WE. Sąd stwierdził jedynie, że dyrektywa ta dotyczy innych stanów faktycznych, nie analizując głębiej jej wpływu na interpretację krajowych przepisów podatkowych.

Tymczasem zgodnie z zasadą wykładni prounijnej (fr. *effet utile*) sądy krajowe zobowiązane są do takiej interpretacji prawa krajowego, która w największym możliwym stopniu realizuje cele prawa unijnego¹². W kontekście opodatkowania restrukturyzacji przedsiębiorstw celem tym jest właśnie neutralność podatkowa operacji reorganizacyjnych, które nie generują rzeczywistego przysporzenia majątkowego.

Warto również zwrócić uwagę na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), które wielokrotnie podkreślało znaczenie zasady neutralności podatkowej w kontekście restrukturyzacji przedsiębiorstw. W wyroku w sprawie C-28/95 Leur-Bloem Trybunał wskazał, że dyrektywa fuzji ma na celu wyeliminowanie przeszkód podatkowych dla transgranicznych operacji restrukturyzacyjnych pod warunkiem, że nie są one przeprowadzane wyłącznie w celu unikania opodatkowania¹³.

¹¹ Wyrok TK z dnia 16 listopada 2010 r., sygn. K 2/10, OTK-A 2010/9/102.

¹² K. Lasiński-Sulecki, *Zasada efektywności w prawie podatkowym Unii Europejskiej*, Toruń 2018, s. 122–145.

¹³ Wyrok TSUE z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawie C-28/95 Leur-Bloem, ECLI:EU:C:1997:369. Zob. też: wyroki TSUE: z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie C-321/05 Kofoed, ECLI:EU:C:2007:408; z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie C-126/10 Foggia, ECLI:EU:C:2011:718.

4.5. Błędne stosowanie zasady *in dubio pro tributario*

Wojewódzki Sąd Administracyjny odrzucił zastosowanie zasady rozstrzygania wątpliwości na korzyść podatnika (art. 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa¹⁴), argumentując, że w sprawie nie występują wątpliwości co do wykładni przepisu. Jest to stanowisko trudne do zaakceptowania, biorąc pod uwagę liczne kontrowersje interpretacyjne dotyczące art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p., potwierdzone zarówno w doktrynie¹⁵, jak i w niejednolitym orzecznictwie sądów administracyjnych¹⁶.

Sam fakt, że przepis ten był przedmiotem rozbieżnych interpretacji, świadczy o istnieniu wątpliwości, które – zgodnie z art. 2a o.p. – powinny zostać rozstrzygnięte na korzyść podatnika. Wojewódzki Sąd Administracyjny zignorował ten aspekt, naruszając tym samym jedną z fundamentalnych zasad postępowania podatkowego.

5. EKONOMICZNE I PRAKTYCZNE IMPLIKACJE WYROKU

Przyjęta przez WSA interpretacja może mieć daleko idące negatywne konsekwencje dla praktyki reorganizacji grup kapitałowych w Polsce. Prowadzi ona do sztucznego opodatkowania operacji niemających charakteru przysparzającego, co w efekcie może zniechęcać przedsiębiorców do przeprowadzania ekonomicznie uzasadnionych restrukturyzacji.

Z ekonomicznego punktu widzenia opodatkowanie pełnej wartości przejmowanego majątku w przypadku połączenia spółek siostrzanych stanowi przykład podwójnego opodatkowania – raz przy nabyciu udziałów w spółce przejmowanej przez wspólnego udziałowca, drugi raz przy połączeniu spółek. Jest to sprzeczne z zasadą jednokrotności opodatkowania, która stanowi jeden z fundamentów racjonalnego systemu podatkowego¹⁷.

Ponadto komentowane orzeczenie może prowadzić do sztucznego komplikowania struktur transakcyjnych. Zamiast prostego połączenia spółek siostrzanych przedsiębiorcy będą zmuszeni do poszukiwania

¹⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm. – dalej: o.p.

¹⁵ M. Wilk, *Opodatkowanie połączeń spółek kapitałowych*, „Monitor Podatkowy” 2021, nr 8; B. Brzeziński, *Wykładnia prawa podatkowego w orzecznictwie sądów administracyjnych w Polsce*, „Przegląd Orzecznictwa Podatkowego” 2022, nr 1.

¹⁶ Por. odmienne stanowiska wyrażone w wyrokach WSA w Warszawie: sygn. III SA/Wa 2256/24, sygn. III SA/Wa 947/24, sygn. III SA/Wa 1425/24.

¹⁷ A. Nita, *Teoretyczne i normatywne wyznaczniki sprawiedliwego opodatkowania*, „Toruński Rocznik Podatkowy” 2018.

alternatywnych rozwiązań, takich jak uprzednie łączenie udziałów w jednym podmiocie, co generuje dodatkowe koszty administracyjne bez jakiegokolwiek wartości dodanej z perspektywy gospodarczej.

6. POSTULATY WYKŁADNI PRAWIDŁOWEJ I REKOMENDACJE *DE LEGE FERENDA*

6.1. Propozycja wykładni systemowej i teleologicznej

Wobec wskazanych mankamentów interpretacji literalnej przyjętej przez WSA konieczne jest zastosowanie wykładni systemowej i teleologicznej art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p. Prawidłowa interpretacja tego przepisu powinna uwzględniać następujące aspekty:

- 1) konstrukcja przepisu wskazuje na intencję opodatkowania wyłącznie nadwyżki wartości rynkowej nad wartością emisyjną, co implikuje, że w przypadku braku emisji udziałów (wynikającego z przepisów kodeksu spółek handlowych) przepis nie powinien znaleźć zastosowania;
- 2) wykładnia systemowa, uwzględniająca całokształt regulacji dotyczących opodatkowania restrukturyzacji przedsiębiorstw, w tym przepisy implementujące dyrektywę 2009/133/WE, prowadzi do wniosku, że operacje reorganizacyjne niemające charakteru przysparzającego powinny być neutralne podatkowo;
- 3) wykładnia celowościowa, odwołująca się do *ratio legis* przepisu, którym jest opodatkowanie rzeczywistych przyrostów majątkowych, a nie formalnych zmian strukturalnych, przemawia za wyłączeniem spod opodatkowania połączenia spółek siostrzanych należących do tego samego właściciela.

6.2. Rekomendacje *de lege ferenda*

Niezależnie od możliwości prawidłowej wykładni obecnych przepisów wskazane byłoby rozważenie wprowadzenia jednoznacznych regulacji wyłączających powstanie przychodu podatkowego w sytuacji połączenia spółek siostrzanych posiadających tego samego jedynego udziałowca, gdy nie dochodzi do emisji udziałów.

Wzorem mogłyby być rozwiązania przyjęte w innych państwach członkowskich UE, które w sposób wyraźny implementowały zasadę neutralności podatkowej restrukturyzacji wynikającą z dyrektywy 2009/133/WE, również w odniesieniu do operacji krajowych. Przykładowo we Francji,

Niemczech czy Holandii połączenia spółek należących do tej samej grupy kapitałowej są co do zasady neutralne podatkowo, niezależnie od tego, czy dochodzi do emisji nowych udziałów.

Proponowana nowelizacja mogłaby polegać na dodaniu do art. 12 ust. 4 u.p.d.o.p. punktu wyłączającego z przychodów wartość majątku otrzymanego w wyniku połączenia spółek posiadających tego samego jedynego udziałowca, gdy zgodnie z przepisami prawa handlowego nie dochodzi do emisji udziałów.

7. KONKLUZJE

Komentowany wyrok WSA we Wrocławiu stanowi przykład formalistycznego podejścia do wykładni przepisów prawa podatkowego, które abstrahuje od ekonomicznej istoty transakcji oraz systemowego i celowościowego kontekstu interpretowanych regulacji. Taka interpretacja prowadzi do niespójnych i nieracjonalnych ekonomicznie rezultatów, naruszając fundamentalne zasady prawa podatkowego, w tym zasadę neutralności restrukturyzacji, zasadę równości opodatkowania oraz zasadę opodatkowania rzeczywistego przysporzenia majątkowego.

Analiza porównawcza konkurencyjnych linii orzeczniczych wskazuje na istnienie głębokiego dualizmu interpretacyjnego w odniesieniu do opodatkowania połączeń spółek siostrzanych, co generuje niepewność prawną i stanowi istotną barierę dla przeprowadzania ekonomicznie uzasadnionych reorganizacji przedsiębiorstw. Konieczna jest interwencja NSA w postaci uchwały abstrakcyjnej, która uporządkowałaby rozbieżne stanowiska sądów administracyjnych.

De lege lata prawidłowa wykładnia art. 12 ust. 1 pkt 8d u.p.d.o.p. powinna uwzględniać ekonomiczny charakter operacji połączenia spółek siostrzanych oraz wykluczać powstanie przychodu podatkowego w sytuacji, gdy nie dochodzi do rzeczywistego przysporzenia majątkowego. *De lege ferenda* wskazane byłoby jednoznaczne uregulowanie tej kwestii poprzez wprowadzenie wyraźnego wyłączenia dotyczącego połączeń spółek mających tego samego jedynego udziałowca.

Komentowany wyrok stanowi przestrożę przed nadmiernym formalizmem interpretacyjnym w prawie podatkowym i przypomina o konieczności uwzględniania gospodarczej treści operacji jako podstawowej dyrektywy wykładni przepisów podatkowych.

BIBLIOGRAFIA

- Brzeziński B., *Wykładnia prawa podatkowego w orzecznictwie sądów administracyjnych w Polsce*, „Przegląd Orzecznictwa Podatkowego” 2022, nr 1.
- Gomułowicz A., *Zasady podatkowe wczoraj i dziś*, Warszawa 2001.
- Łasiński-Sulecki K., *Zasada efektywności w prawie podatkowym Unii Europejskiej*, Toruń 2018.
- Litwińczuk H., *Opodatkowanie przekształceń, łączeń i podziałów spółek*, „Przegląd Podatkowy” 2022, nr 3.
- Mariański A., *Neutralność podatkowa restrukturyzacji przedsiębiorstw*, „Przegląd Podatkowy” 2020, nr 5.
- Mastalski R., *Konstytucyjne granice opodatkowania*, [w:] *Konstytucyjne podstawy systemu prawa*, red. M. Wyrzykowski, Warszawa 2001.
- Maczak M., *Summa iniuria. O błędzie formalizmu w stosowaniu prawa*, Warszawa 2007.
- Nita A., *Teoretyczne i normatywne wyznaczniki sprawiedliwego opodatkowania*, „Toruński Rocznik Podatkowy” 2018.
- Weber D., *The Merger Directive – A Gap in the Tax Harmonization within the EC*, „European Taxation” 1996, no. 36.
- Wilk M., *Opodatkowanie połączeń spółek kapitałowych*, „Monitor Podatkowy” 2021, nr 8.